

FOAIA DIECESANĂ.

Organ al Eparchiei gr. or. rom. a Caransebeșului.

Apare odată în săptămână: DUMINECA.

<p>Prețul Abonamentului: Pentru Austro-Ungaria pe an . . 5 fl. — cr. " " " pe $\frac{1}{2}$ an . 2 " 50 " " România și străinătate pe an . 14 franci " " " " pe $\frac{1}{2}$ an 7 "</p>	<p>Prețul inserțiunilor: Pentru publicațiunile oficiale, concurse, edicte etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte, 3 fl., până la 200 de cuvinte, 4 fl., de aci în sus 5 fl.</p>	<p>Correspondențele se adresează redacțiunii „FOAIA DIECESANĂ”; eară hanii de prenumerațiune și inserțiunii la ADMINISTRAȚIA Librăriei și Tipografiei diecesane în Caransebeș.</p>
---	--	---

PARTEA OFICIALĂ.

Nr. 2248, șc. 1891.

Onoratelor Oficii protopresviterale!

Cu 1/13 Septembrie a fie-cărui an având a se începe prelegerile în școlile noastre populare elementare, Consistoriul a aflat de bine a lua următoarele dispusecțiuni:

Onoratele Oficii protopresviterale vor îndatora comitetele parohiale ca:

1. Să reparaze și să văruiască edificiile școlare pe din lăuntru și pe din afară; cară salele de învățământ nepodite să le podească.

2. Să reparaze ferestile și scăuniile, respective să facă scăuni de nou, ca să fie în numărul recerut.

3. Să reparaze tablele și să le vâpsească negru, dar așa ca să nu lucească.

4. Vasele pentru apă pe scama școlarilor să le păstreze în cea mai mare curățenie.

5. Salele de învățământ să fie provăzute cu requizitele necesarii, anume să aibe fie-care sală cel puțin charta comitatului și a Austro-Ungariei precum și globul pământului.

6. Atât edificiul școlar cât și curtea școlii trebuie păstrate în deplină curățenie.

Salele de învățământ trebuie măturate *de două ori pe zi*, adică totdeauna după ce es elevii din școală.

Peste tot, în privința curățeniei școlilor, să se observe cu toată strictetea ordinăciunea consistorială din 16/28 Iunie 1888 Nr. șc. 220.

În fine, ordinăciunea de față On. Oficii protopresviterale o vor înmanna fie-cărui comitet parohial și vor îngriji, ca să se îndeplinească fără amânare.

Caransebeș, în 7/19 August 1891.

Episcopul diecesan:
Nicolae Popea, m. p.

Nr. 1947 B ex 1891.

Concurs.

Pe baza §-lui 7 din regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter. Consistoriul diecesei gr. or. române a Caransebeșului, aprobând concursul compus în ședința comitetului protopresbiteral ținută la 1. Iuliu a. c. pentru postul de protopresbiter gr. or. român în tractul **Ciacovei**, îl publică pe acela în următoarele:

Competenții la acest post au să dovedească, cumcă posed calificăciunea prescrișă în concludul de sub Nr. prot. 111. a măritului Congres național-bisericesc din anul 1888.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

I. Sesiunea, birul și stola parohiei a doua din Voiteg, apoi sesiunea parohiei redusă după repozitul preot Sofroniu Murgu din Ghilad, care sesiune se confere din partea Consistoriului diecesan spre mai bună subsistință a protopresbiterului.

II. Taxele pentru ședulele de cununie după usul și măsura de până acuma.

III. Birul protopresbiteral anual dela preoți, conform punctului 32. alinea c) din rescriptul declaratoriu dela anul 1779, și adică 100 oca (un Hecto 54 litre) de grâu dela fie-care preot cu parohie.

IV. Paușalul de călătorie, ce se va presta din partea Consistoriului diecesan în mărimea votată anualminte de venerabilul Sinod eparchial și care de presinte face 200 fl.

V. În fine alte emolumente, precum sala mobilată, oferită de comitetul protopresviteral, încuviințată de Sinodul protopresviteral și aprobată de Consistoriul diecesan ca cancelarie protopresviterală în Ciacova.

Doritorii de a recurge la acest post vor subșterne petițiunile lor, instruite cu documinte auten-

tice despre calificăciunea și ocupăciunea lor de până acuma, Consistoriului diecesan în termen de 30 de zile, socotite dela prima publicare în „Foaia diecesană.“

Caransebeș, din ședința consistorială ținută în 31. Iuliu 1891.

Consistoriul diecesan.

PARTEA NEOFICIALĂ.

Esplicarea faptelor sântilor Apostoli,

de

Mihaïu Juica, preotul Srediștei-Mici.

(Continuare).

14. Acestia toți erau așteptând cu un cuget în rugăciune și în cerere, cu muerile și cu Maria mama lui Isus și cu frații lui.

Apostolii locuiau aci în casa aceea dimpreună cu muerile și așteptau făgăduința lui Christos, venirea Duhului sânt.

15. Și în zilele acelea sculându-se Petru în mijlocul învățăceilor a zis; și era mulțime de nume ca la o sută și douăzeci.

Într-una de zile Petru s'a sculat să facă o propunere învățăceilor adunați, cari erau ca la o sută și douăzeci.

16. Bărbați frați! Se cădea a se împlini scriptura aceasta, carea a zis mai înainte Duhul sânt prin gura lui David pentru Iuda, carele s'a făcut povăța celor ce au prins pre Isus.

Apostolul spune celor adunați, că s'a împlinit scriptura aceasta, carea a prevestit tradarea lui Iuda. Această prevestire se află în psalmul 14 vers 9 unde cetim: „*Chiar și omul cu carele eram în pace, în carele me credeam, carele mânca pâinea mea, redică călcăiul asupra-mi*“.

17. Căci numerat era împreună cu noi și luase soartea slujbei acesteia.

Apostolul spune că Iuda încă era Apostol și părtași servițiului Apostolic.

18. Decî acesta a câștigat loc din plata nedreptății și căzut fiind a plesnit preste mijloc și s'au versat toate măruntaele lui.

Iuda trădătorul după Mateiu XXVII. 5 sqq. s'a spânzurat. După versul acesta însă se fie plesnit preste mijloc; ceea-ce se poate cugeta numai așa, că după-ce s'a spânzurat a căzut jos și în urma căderii a plesnit.

Cuvintele: „a câștigat loc din plata nedreptății“, sunt de a se înțelege așa că pre cei 30 de arginți, ce i-a primit Iuda pentru tradarea sa și pre cari căindu-se i-a rentors Iudeilor, acestia au cumpărat loc — țarina unui olariu. Vezi Mateiu cap XXVII. la început.

19. Și s'a făcut aceasta cunoscut la toți cei-ce locuiau în Ierusalim, cât s'a chemat locul acela în limba lor Acheldama, adică locul sângelui.

Cumpărarea țarinei olariului pe cei treizeci de arginți, prețul trădării lui Iuda, a fost cunoscută tuturor locuitorilor din Ierusalim, cari numai acest loc „pământul sângelui“ și l-au întrebuițat de mormiți pentru străinii ce mureau în Ierusalim.

20. Pentru-că scris este în cartea psalmilor: facă-se curtea lui pustie și se nu fie cine se locuească întru ea. Și episcopia lui se o ia altul.

Apostolul Petru aplică cuvintele psalmului LXIX. 26 la moartea nefirească a lui Iuda și apoi purce-zând la cuvintele psalmului CIX. 8.: „dîregătoria lui se o iee altul“, face adunării propunerea ce urmează în versul ce vine.

21. și 22. decî se cuvine dintre acești bărbați, cari se aduna cu noi în toată vremea, întru carea intra și eșa întră noi dl Isus, începând dela botezul lui Ioan, până în ziua întru carea s'a înălțat dela noi, se fie mărturie învierii lui cu noi, unul dintre acestia.

Petru face propunerea, ca în locul lui Iuda să se aleagă altul și anume un bărbat, carele se poată fi martor învierii lui Christos, unul decî carele a fost cu apostolii și cu Domnul începând dela arătarea lui la Iordan și până la înălțarea lui la ceriu.

23. 24. 25. Și au pus pre doi, pre Iosif ce se chiamă Varsava carele s'a numit Iust, și pre Matia. Și rugându-se au zis: Tu Doamne, carele scii inimile tuturor, arată pe care dintre acești doi ai ales. Ca se ice sortea slujbei și apostoliei acesteia, din care a căzut Iuda, ca se meargă în locul lui.

După cum se vede din versurile aceste, întreaga procedere a acestei adunări are formă sinodală. Mulțimea învățăceilor este adunată la un loc, ca la o ședință. Petru deschide această ședință și arată scopul, că trebuie adică să se suplinească Iuda. „Și au pus pre doi“. Verbul stând în numărul plural este evident că nu Apostolul Petru, ci cei 120 din adunare, au pus pre acești doi, adică au candidat pre Iosif și Matia. Acești doi au fost fără îndoială din numărul celor 70 de învățăcei. Trebuie adică în locul lui Iuda să se aleagă unul, carele a fost martor ocular al faptelor lui Christos, începând dela botezul lui în Iordan dela Ioan până la patima, moartea, învierea și înălțarea sa. Afară de Apostoli însă numai cei 70 de învățăcei au putut fi astfelu de martori.

După-ce cei adunați au candidat pre Iosif și Matia, s'au rugat lui Dzeu, ca el, carele cunoasce inimile tuturor, să le arete pre cine să aleagă, ca să fie apostol în locul lui Iuda.

26. Și a dat sorți lor și a căzut soartea pre Matia și s'a numărat cu cei 11 Apostoli.

Lucrurile mai momentose din viața publică religioasă se decideau la Evrei prin sorți. Archiereul ca să afe voința Dumnezeuirei în astfelu de cazuri

se folosea de sorți. „Și praste engolpion a pas arătarea și adevărul” (III. Moisi VIII. 8). La acest vers Samuil Clain, după a cărui traducere am folosit versul, face următoarea notă: Unde am pus noi arătarea și adevărul în jidovesce este Urin și Thummim.

Urin și Thummim se numeau deci sortile ce le întrebuinta Arhiepiscopul când întreba Dumnezeuzeirea. Traduse în românește, fericitul Clain ne spune că înseamnă arătarea și adevărul. Ce se fie fost aceste sorți nu se știe, este însă constatat, că erau așezate pe Efod, vestimentul deasupra al Arhiepiscopului celebrante și anume pe partea Efodului de pe pept într'un felu de peptariu (II. Moisi XXVIII. 28. 29.).

Vine acum întrebarea că, dacă în legea veche voința Dumnezeuzeirii încercau oamenii să o afle prin sorți, oare ss. Apostolii tot de sorți să se fie folosit cu ocaziunea întregirii numerului Apostolilor. Cred că nu. Pentru-că pre timpul Dlu Christos usul acesta încetase cu desăvârșire. De câte ori vin înainte în viața publică religioasă lucruri momentoase la Evreii de pre timpul Dlu, Arhiepiscopul nu-și mai ia refugiul la Urin și Thummim, ci totdeauna ține o consultațiune, ascultă părerea, statul altora, apoi decide. „Atunci Arhiepiscopul și-a rupt hainele sale zicând: că a hulit, ce mai trebuie nouă mărturie? cată ați auzit hula lui. Ce vi-se pare vouă? Eară ei au zis: vinovat este morfiu”. (Mateiu XVI. 65. 66.). Din acest pasagiu al s. scripturii dobândim convingerea, că Arhiepiscopul ține într'o chestie foarte momentoasă sfat cu sinedriul seu și acesta decide: vinovat este morfiu.

Christos Dl însuși și-a ales pre Apostolii sei. Acestia la rândul lor pun mulțimea de alge pre cei șapte diaconi (Faptele VI. 3. 5.).

Din toate acestea deducem, că nu prin sorți a fost ales Matia de apostol în locul lui Iuda, ci cei 120 prezenți l-au ales de atare și că actului alegerii s'au zis numai sortire.

(Va urma.)

O călătorie în satele românești din Istria,

de

Teodor T. Burada.

(Urmare)

Partea I.

Călătoria prin sate.

Înainte de a intra în comună, drumul fiind îngust, venea un car cu boi în fața mea, Țăranul ce-l conducea, începî a striga la boii săi:

— Hăis boi! hăis!

Apoi îndată boii cărnind prea tare, ei începî a-le zice car:

— Cea bou! Cea:

Aceste cuvinte atât de caracteristice țăranului român dela noi, m'au umplut de mirare și bucurie, încât mi se părea că mă trezesc încă în România liberă.

Ajunș în *Birde*, am poposit la ospătăria românească a lui Iosif Petulic, unde am mâncat ouă, caș și mămăligă, pe care locuitorii o numesc cu cuvîntul italian *polenta*; tot acolo am găsit pe preotul slovac Anton Nezić, din comuna slavizată *Cepici*, situată pe malul lacului cu acest nume. Preotul sta la masă împreună cu mai mulți locuitori din aceeași comună. Făcî cunoscință cu el ș'apoi s'a încins o discuțiune animată, în privința românilor din Istria, cum și asupra tendințelor preoților slavii de a desnaționaliza atât pe Românii istrieni cât și chiar pe Italianii. Acest preot îmi susținea că, acea regiune întreagă este și trebuie să fie o provincie curat slavă și că nici o națiune alta, fie română, fie italiana ori chiar germană, n'are dreptul de a pretinde să se afirme acolo, ci trebuie să cedeze tendințelor slavizatoare ale Croaților-slovaci.

I-am răspuns că dorințele sfinții sale nu se vor în deplină nici odată, deoarece toate națiunile au dreptul de a trăi, cu limba, datinele și moravurile lor, și că cei-ce încearcă a desnaționaliza un popor nu pot de cât să-și atragă ura lui; eu atât mai mult cu cât am constatat în inimile Românilor istrieni, o dorință puternică de a rămănea ceea ce sunt.

După aceea eșind din ospătărie, am pornit-o prin comună pe la casele locuitorilor, și am mai adunat ceva obiceiuri și datini ce sunt în uz pe la ei, cumpărînd dela Iosif Petulic instrumentele lor de muzică, *supetele mari și supetele mici*.

În apropiere de această comună sunt pădurile: *Boborava, Costița, Covăcevița și Brigura*.

Părăuri sunt: *Elenovița și Valea-Lungă*.

Familiiile românești din *Birde* sunt: *Martin Cioban Ion Braiuhă, Ion Clanet, Ion Ierala, Iosif Bacu, Antonie Stancu, Ștefan Fărlicu, Iosif Campester, Grigore Creș, George Balacic, Frana Bobaschicu, Ioje Pețalic Ion Lubicic*.

Această comună are următoarele cătune: *Drazina, Dolestina, Coșărțanu, Lanisce, Draga, Zancofei, Latcofaș, Sacabichi*.

Eșind din *Birde* și trecînd prin niște locuri rele și greu de mers, ajungî la comuna românească Gropnic (scrisă pe charta austriacă Grobnico), în împrejurimile ei se află pădurile *Căscariu și Topoloretz*, precum și muntele Sfânta-Nastasia.

Cătunele acestei comuni sunt: *Carnelich, Micheli, Lenzovich, Marovich, Bunco, Tranquilsche*.

Locuitorii din această comună au aceleași obiceiuri ca și acei ce locuiesc în celelalte comune.

Numele familiilor românești din comuna Gropnic, sunt: *Francisc Runco, George Cruzilă, Anton Cicerano, Bartolo Hil, Giacomo Bozic, Ion Ursicic, Iosif Podrugovatz, Ion Marovicic*.

După aceasta m'am întors iarăși în Susnevizza și de acolo m'am dus în Pisino, unde mai punînd în ordine notele ce adunasem, m'am pregătit de drum pentru comuna Schitazza, numită și Santa-Lucia.

În ziua de 25 Noemvre am plecat din Pisino, cu trăsura pela oarele 11 și jum. din zi pe un drum foarte bun de șosea, și am ajuns la comuna *Gagliana*,

unde acum nu se mai află nici un Român, apoi am ajuns la *Pedena*, unde asemenea nu mai sînt Români. În vechime însă fuseseră mulți Români în aceste două comune, după cum mă încredințară mai mulți bătrâni.

Trecînd apoi pârful *Arsa* am urcat un deal foarte mare și am ajuns la comuna *Samberg*; de acolo scoborînd valea m'am suit drept la orașul *Albona*, situat pe un vîrf de deal, cu o pozițiune din cele mai frumoase, fiind în apropiere și de mare.

Aici am căutat să mă întîlnesc cu d. *Anton Scampicchio* — fost conșcolariu cu d-nii *Papin Ivarian* și *Hodos* la Padova în Italia, — și cu d. *Iuliu Depangher Manzini*, ambii avocați. Cătră aceștia aveam scrisori de recoman-dațiune dela Anton Covaciū. Spuindu-le lor scopul călătoriai mele, în acelea locuri, s'au bucurat foarte mult, vîzîndu-mă că am venit să cercetez pe Români din Istria; în același timp ei și-au exprimat mirarea, cum dela 1857, de când repozatul Ion Maiorescu a fost pe acolo, și cu care făcuse cunoștință; nu mai venise nimeni să se informeze despre stare acestor Români, numiți pe teritoriul Albaniei și Rîmleni, care din zi în zi vîzînd cu ochii se slavisează.

Scampicchio adause: „Iată comuna *Schitazza*, nu departe de aici, care era o comună românească. acuma e mai toată slavizată! iată *Corte Alba* (Curtea Albă) ce era din vechime o cetate, precum și un loc ce se numește și până astăzi *Vlahi*. ambele în apropiere de *Albona*, erau odinioară locuite de Români, după cum ne spun bătrânii, astăzi însă nici o urmă nu se mai găsește despre aceasta.“

Mi-a mai arătat apoi și o localitate care se află pe o proprietate a sa, întră orașul *Fianona* și *Albona*, numită *Ladinu*. locuită de Români, astăzi însă nu mai întîlnesci pe acolo decât ruine de locuințe omenești.

Despre anticitatea cuvîntului *Vlahi*, Scampicchio mi-a arătat un capitol dintr'un manuscript vechiu din secolul XIV-lea în limba latină, ce se află în posesiunea sa și unde se citește cuvîntul *Vlahi*.*)

Luîndu-mi cu mine toate notițele ce adunasem d. Depangher Manzini mi-a recomandat un locuitoriu din *Schitazza*, pe care-l cunoștea și care venise din întîmplare la *Albona*, spre a mă duce cu el în *Schitazza*.

Acel locuitoriu român slavizat anume, Anton Dobrici fost soldat în marina Austriacă, care călătorise în America, Brasilia, India, China, etc. mi-a fost de mare ajutoriu, căci era om deștept și scia limba italiană în care ne înțelegeam.

*) Iată cuprinsul acelu capitol pe care l'am copiat întocmai după original cu ortografia sa:

„In nomine Patris et filii et spiritus sancti amen. Ad honorem omni potentis Dei et gloriose Virginis Marie matris eius ac beatorum martirum sanctorum Sergii et Bachi Justi atque Theodori patronorum terre Albone facta et ordinata tempore Nobilis et sapientis viri domini Stephani condam domini Virgili de civitate Austriae honorabilis vicarii prephate terre Albona, cuius coadiutores fuerunt in componendo et ordinando predicta statuta serbastianus condam Vlaha iudex supradicte terre ser bracogna condam iedrevac socius eius ser drusac condam quirini ser justus condam malci de Sith, ser armust lastigna domini dicti bastiani et albi de consilio dicti terre de mandato reverendissimi in Christo patris et domini Bertrandi. Dei gratia sanete sedis Aquilignensis Dignissimi Patriarche. Sub annis Domini nostre Iesu Christi MCCCXLI. indictione VIII die XVII Augusti.“

În ziua de 27 Noembrie pela oarele 11 di zi am pornit cu el pe jos, și după o călătorie de 4 oare și jumătate am ajuns în cotuna *Schitazza* comuna *Cerovizza*.

În *Albona* și în împrejurimile ei am avut prilejul de a vedea cum locuitorii români istrieni au obiceiul de a purta apa pe umere, în niște ciuberașe ce le numesc *brenta*, pe când Slavii o poartă pe cap, precum și modul cum mîna boii, nu cu biciul ci cu *pungula*, care nu e alt-ceva decât un harag în vîrfului cărui se află un bold de fer, cu acel harag nu bate boii ci-i împunge ea să meargă. Mînatul boilor cu *pungula* se obișnuia și la vechii Români.

Și la noi încă au fost obiceiul a se mîna boii în timpurile vechi, nu numai cu biciul ci și se împungă cu *strămururea*, care nu era alta decât *pungula*.

Iată ce ne spune cronicariul Ion Neculcea în scrierea sa *O samă de cuvinte*.)

„Stefan Vodă cel bun și cu fiul seu Bogan Vodă, de multe ori au avut resboae cu Leșii, și multe robii au făcut în țeara Leșască, cât au pus pe Leși în plug de au și arat cu dînșii de au sîmînat ghindă, de au făcut dumbrăvi, pentru pomenire ca să nu se mai acolisască de Moldova, Dumbrava roșie la Botoșani și Dumbrava roșie la Coțnar și Dumbrava roșie mai jos de Roman, și Leșii încă nu tăgăduesc că scrie și în cronica lor și așa vorbesc oamenii că, când au fost arînd cu dînșii cu Leșii, i-au fost împungînd cu *strămurările*, ca pe boi să tragă; ear ei se ruga să nu-i împungă, ci să-i bată cu biciuscele; iar când îi bătea cu biciuscele ei se ruga să-i împungă.“

Pornind din *Albona* drumul e bun o bucată de loc; apoi când începî a suî muntele *Berdo*, calea se face rea cu totul; nu sînt de cât cărări cu pietri și bolovanî, care te face să întîmpini cea mai mare greutate la mers, căci nu scii unde să pui piciorul spre a păși înainte. Eu pe lîngă că trebuia să fiu cu cea mai mare băgare de seamă, ca nu cumva să-mi frîng vr'un picior, aveam a mă lupta și cu vîntul (boarea), care sufla cu putere în aceea zi, și care e obișnuit p'acolo, mai ales în lunile de earuă.

Prin acele locuri cu mare greu poți urca muntele chiar cu catări sau măgari.

Suînd muntele se desvîlesce înaintea ochilor o priveliște din cele mai frumoase, în stînga pe tîrmul *Quarnerului* se vede în depărtare insula și orașul *Cherso* în o vale numită *Oschiza*, dela care apoi se desfășură *Vale curatta* (Valea curată). În capîtul acestei văi pe malul mării se află *Ponte Negra* (Puntea Neagră), unde e așezat și un far.

Schitazza se află pe vîrfului muntelui *Berdo*; nu de parte d'acolo se află muntele *Urci*, numit așa după cum spun bătrânii, din cauză că acolo erau mulți lupi în vremile vechi și urlau de se auziau până în sat.

În *Schitazza* am poposit la ospătăria lui Ion Dobriciū acolo am și mas**). Satul are o pozițiune frumoasă, e așezat

*) Vezi Cogălniceanu. Letopisitul țării Moldovii tom. II. pag. 200 Iași 1845.

**) Am înnoptat, am fost peste noapte.

zat pe un tăpșan pe vârful muntelui. În total sunt 21 de case.

Întrând în vorbă cu stăpânul ospetăriei despre Români din sat el mi-a spus, că odinioară toți locuitorii erau Români și nu se vorbea decât *claschi* (românesce) după cum spun bătrânii. Astăzi nu se mai află decât dânsul, care știe ceva, dar și el acuma a uitat ne având cu cine grăi, și încă doi bătrâni cari știe cuvânta (vorbi cum s'a exprimat dânsul) românesce: Ion Maria Fonoviciu de optzeci de ani, și fratele acestuia Mateiu Fonoviciu de 78 ani.

Întelînindu-mă cu acei bătrâni, am început a-i cerceta și a-i întreba să-mi spună, de cine era locuit satul și ce limbă se vorbea.

(Va urma).

Instrucțiune practică

despre purtarea socoților și administrarea averilor bisericești,

de TRAIAN BARZU.

Protocolul principal.

(Urmare.)

Încheierea despărțământului VIII. al datorășilor bisericii.

Cum se încheie despărțământul VIII. al datorășilor bisericii cu un singur creditoriu?

De prinderi:

15. Cu cât datorează biserica peste tot în sălariul crâșnicului la finea anului 1890.

1. Sălariul restant	2 fl. — cr.
2. Sălariul pe 1890.	34 „ — „
Laolaltă	

16. Unde se înseamnă suma datoriei de 36 fl.? În despărțământul VIII. rubrica a 5-a, numită: „*datoria laolaltă.*“

17. Cât au împăcat laolaltă biserica în 1890. din suma de 36 fl., cu care ea datorează crâșnicului?

1. În 28. Ianuarie a împăcat	5 fl. — cr.
2. „ 12. Maiu „ „	12 „ — „
3. „ 5. Iunie „ „	10 „ — „
4. „ 3. Decemv. „ „	5 „ — „
Laolaltă au împăcat	

18. Unde se înseamnă suma împăcată prin solvire în bani gata de 32 fl.?

În despărțământul VIII. rubrica a 9-a, numită: „*laolaltă a împăcat prin solvire în bani gata.*“

19. Cât au împăcat biserica peste tot din suma ce a datorat crâșnicului?

Au împăcat suma de 32 fl.

20. Unde se înseamnă suma împăcată peste tot de 32 fl.?

În despărțământul VIII. rubrica a 10-a, numită: „*peste tot au împăcat.*“

21. Cu cât mai rămâne biserica în restanță la 31. Decemvrie 1890. în sălariul crâșnicului?

1. Din datoria de	36 fl. — cr.
2. scoțind suma împăcată de	32 „ — „

Mai rămâne în restanță cu

suma de 4 fl. — „

22. Unde se înseamnă suma restanței de 4 fl.?

În despărțământul VIII. rubrica a 11-a, numită: „*rămâne datoria în restanță la 31. Decemvrie 1890.*“

23. Cu cât datorează biserica laolaltă institutului „*Timișana*“ la finea anului 1890?

1. Datoria veche rămasă la finea anului trecut 1889	500 fl. — cr.
2. Datoria nouă de interese pe anul 1890	40 „ — „

Deci laolaltă datorează cu 540 fl. — cr.

24. Unde se înseamnă suma datoriei de 540 fl.?

În despărțământul VIII. rubrica a 5-a, numită: „*datoria la olaltă.*“

25. Biserica a solvit institutul „*Timișana*“ în 31. Decemvrie suma de 40 fl. Unde se înseamnă această sumă împăcată?

În despărțământul VIII. rubrica a 8-a, numită: „*biserica a împăcat prin solvire în bani gata în mai multe rânduri.*“

26. Cât a împăcat decî biserica laolaltă prin solvire în bani gata?

Suma de 40 fl.

27. Unde se înseamnă suma împăcată de 40 fl.?

În despărțământul VIII. rubrica a 8-a, numită: „*laolaltă au împăcat prin solvire în bani gata.*“

28. Peste tot cât au împăcat biserica din datoria ei la institutul de credit și de economii „*Timișana*“?

Suma de 40 fl.

29. Unde se înseamnă suma peste tot de 40 fl.?

În despărțământul VIII. rubrica a 10-a, numită: „*peste tot au împăcat.*“

30. Cât mai rămâne datoria în restanță la 31. Decemvrie 1890. la institutul „*Timișana*“?

1. Biserica au fost datoare laolaltă cu	540 fl. — cr.
2. Scoțind din datorie suma ce peste tot s'a împăcat de	40 „ — „

Mai rămâne în restanță

suma de 500 fl. — cr.

31. Unde se înseamnă suma restanței de 500 fl.?

În despărțământul VIII. rubrica a 11-a, numită: „*rămâne datoria în restanță.*“

32. Cât fac laolaltă datoriile vechi ale bisericii rămase neplătite la finea anului trecut 1889?

1. Biserica datorează în sălariul crâșnicului cu	12 fl. — cr.

2. Biserica datorează în dări cu	6 „ — „
3. Biserica datorează pentru lumini cu	4 „ — „
4. Biserica datorează în pretenziunea arhitectului S. Dărăbanț cu	1300 „ — „
5. Biserica datorează în împrumutul redicat dela institutul „Timișana“ cu	500 „ — „
<hr/>	
Biserica datorează laolaltă cu	1822 fl. — cr.

33. Unde se înseamnă suma datoriilor vechi de 1822 fl.?

În despărțământul VIII. mai la vale după ce s'au încheiat șirul creditorilor, în rând cu numirea: „*la toți creditorii laolaltă și în rubrica a 3-a.*“

34. Cu cât datorează biserica la toți creditorii ei pe anul 1890.?

1. Biserica datorează pentru asigurarea bisericii cu	12 fl. — cr.
2. Biserica datorează în salariul crâșnicului cu	24 „ — „
3. Biserica datorează în remuner. prescurăritei cu	12 „ — „
4. Biserica datorează în salariul păzitorului morminților cu	14 „ — „
5. Biserica dat. în dări cu	31 „ 20 „
6. Biserica datorează pentru procurarea luminilor cu	8 „ — „
7. Biserica dat. în pretenziunea măestrului I. Weber pentru facerea unei porți de fier	240 „ — „
8. Biserica datorează pentru procurarea unui prapore cu	50 „ — „
9. Biserica datorează cu interese după banii împrumutați dela „Timișana“	40 „ — „
10. Biserica datorează pentru feliurite cu	8 „ — „
11. Biserica datorează cu banii tasurilor II. și III., care se trimit la Consistoriu	40 „ 91 „
12. Biserica datorează cu banii ce se elochează la privați ca împrumuturi cu	200 fl. — „
13. Biserica datorează pentru datorașii privați cu obligațiunii se anticipeze spese de proces, care au a se înapoia bisericii	25 „ — „
14. Biserica datorează sumele ce se elochează la cassa de păstrare	100 „ — „

Datorează laolaltă cu . 805 fl. 11 cr.

35. Unde se înseamnă suma datoriilor noi din 1890. de 806 fl. 67 cr.?

În despărțământul VIII. mai la vale, în rând cu numirea: „*pentru toate datoriile laolaltă*“ și în rubrica a 4-a.

36. Cu cât datorează biserica laolaltă la toți creditorii ei cu finea anului 1890?

1. Datorează pentru asigurarea bisericii cu	12 „ — „
2. Datorează în salariul crâșnicului cu	36 „ — „
3. Datorează în remunerația prescurăritei cu	12 „ — „
4. Datorează în salariul păzitorului morminților cu	14 „ — „
5. Datorează în dări cu	37 „ 20 „
6. Datorează pentru procurarea luminilor cu	12 „ 60 „
7. Datorează în pretenziunea arhitectului S. Dărăbanț pentru repărăturile sêvêrșite la biserica cu	1300 „ — „
8. Datorează în pretenziunea măestrului I. Weber pentru facerea unei porți de fier cu	240 „ — „
9. Datorează pentru un prapore cu	50 fl. — cr.
10. Datorează pentru banii împrumutați dela „Timișana“ cu	540 „ — „
11. Datorează pentru feliurite mărunțișuri cu	8 „ 96 „
12. Datorează cu banii tasurilor II. și III. care se trimit la Consistoriu	40 „ 91 „
13. Datorează cu banii ce se elochează la datorașii privați ca împrumuturi	200 „ — „
14. dator. cu anticipațiunii	25 „ — „
15. Datorează depuși în casse de păstrare	100 „ — „

Biserica datorează la olaltă . 2628 fl. 67 cr.

37. Unde se înseamnă suma datoriilor de 2628 fl. 68 cr.

În despărțământul VIII. mai la vale, după-ce s'au încheiat șirul creditorilor, în rând cu numirea „*pentru toate datoriile laolaltă*“ și în rubrica a 5-a.

(Va urma.)

Varietăți.

Ziua nasterii Maiestății Sale Monarchului, care coincide cu sărbătoarea schimbării la față, s'a sărbătorit în biserica catedrală din Caransebeș cu mare solemnitate, pontificând Prea Sântia Sa D. Episcop diecesan, *Nicolae Popea*, asistat de Prea Cuvioșia Sa Părintele Protosincol Filaret Musta, de Protopresviterul tractual Andreiu Ghidiu, de presviterii Ioan Stoian și George Buru, și de diaconii Dr. Traian Badescu și Alexiu Frates. În decursul serviciului divin s'au făcut îndatinatele rugăciuni pentru Monarchul nostru.

La prânzul, carele l-a dat P. S. Sa D. Episcop din incidentul acestei zile, au fost întrunite toate căpeteniile autorităților bisericesci, civile și militare.

Prea Sântia Sa D. Episcop diecesan, Nicolae Popea, a plecat ieri Sâmbătă dimineața la Budapesta, spre a participa la ședințele reprezentanței „*Fundatiunii Gozsdu*”.

Vase automate pentru apă de beut în școlile populare. Este cunoscut că multe boale epidemice se lătesc prin apa de beut. În școală elevii beau apă din acelaș uleiș sau din alt vas mai cu seamă cu unu și acelaș păhar, și așa, dacă un prunc este atacat de o boală lipicioasă aceasta ușor poate trece și la ceilalți școlari, numai prin aceea, că beau apă din acelaș uleiș sau cu acelaș păhar.

Spre a împedeca inficierea pe calea aceasta D. Iuliu Oláh a compus un vas de apă automat, carele este astfel înlocuit, că din acest vas curge deodată numai atâta apă, cât umple păharul, ce se află sub cop, ear după ce băiatul a beut apă și a pus păharul carăș la loc, acesta de sine se clătăre și se curăță de orice infectare, ce s'ar fi prins pe el dela vre-un prunc bolnav.

Dar și apa în sine poate fi rea și poate cauza boale întră școlari.

Spre a curăți apa de ingredientele stricăcioase s'a inventat aparatul lui Chamberland-Pasteur, carele se aplică la vasul automat al D-ruului Oláh și filtrează apa.

Vase automate de ale D-ruului Iul. Oláh se află în fabrica lui Matia Zellerin (Budapest, VII. ker. nagy diofa uteza Nr. 11.) în mărime de 20 de litri (pentru 30—50 de prunci) fără aparat de filtrare, cu prețul de 36 fl. — cu aparat de filtrare constau 76 fl. Vasele mai mari sunt mai scumpe.

Informăciuni, în orî-ce felin pe afaceri, pentru Bucuresci și întregul regat al României, se dau din partea d-lui *Matieu Cattina*, în Bucuresci, Strada Clopotariii noi Nr. 22—24.

Licitațiune minuendă.

Pe baza decisului Ven. Consistoriu diecesan a Caransebeșului din 25 Iulie a. c. Nr. 2040 B. comitetul parochial gr. or. din **Ciclova-Montană** escrie licitațiune minuendă pentru zugrăvirea bisericii cu prețul de esclamarie de 1682 fl. v. a.

Licitațiunea se va ținea în biserica gr. or. din **Ciclova-Mont.** la **29 August (10 Septemvrie)** a. c. la 2 oare p. m.

Întreprinzătorii, cari dorec a primi lucrul, sînt poftiți a se presenta la terminul amintit în fața locului, sau a-și taimita ofertele în scris, avînd a depune înainte de începerea licitațiunii un vadiu de 10% din prețul de esclamarie în bani gata sau hârtii de stat, care vadiu în caz de primirea lucrului se va păstra la epitropie până la colaudare.

Condițiunile mai în detail se pot vedea la președintele comitetului parochial.

Ciclova-Montană, în 5 August 1891. [51] 1—3

George Damian,
președintele com. parochial.

Mihailu Munteanu,
notariul comitetului paroch.

Concurs.

La școala poporală elementară comunală din **Mehadia** este de a se ocupa postul de învățătoriu adjunct.

Emolumentele acestui post sînt:

1. Salarîu de 200 fl. v. a.
2. 12 metri cubici de lemne.
3. 100 fl. paușal de quartir.

Recursele provezute cu timbrul recerut, scrise în limba magiară și adresate cătră înaltul Ministeriu reg. ung. de culte și de instrucțiunea publică, au să se trimită până la finele lui Septemvrie a. c. st. nou la comitetul administrativ al comitatului Caraș-Severin în *Lugoș*.

Învățătoriuul denumit este îndatorat a îndeplini și agendele de cantor bisericesc după ritul gr. or. român.

Mehadia, în 3. August. 1891.

[52] 1—3

Primăria comunală.

Concurs.

Conform onoratei ordinăciunii a Venerabilului Consistoriu diecesan din 31. Iuliu a. c. Nr. 1873. B. se escrie concurs pentru întregirea postului de capelan pe lângă neputinciosul preot Iosif Iclozan din **Băsesci**, în termen de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post de capelan sînt: a treia parte din toate venitele parochiei de clasa a III. din Băsesci (sesiunea, bir și stola usitata).

Ceice dorec a reflecta la acest post de capelan sînt poftiți a-și subșterne recoursele, instruate conform statutului organic și a regulamentului pentru parochii, până la terminul deschis, adresate comitetului parochial, Oficiului protopresviteral în Făget.

Concurenții sînt invitați a se presenta în vre-o Duminică seau sărbătoare în sânta biserică, spre a-și arêta desteritatea în cântare și predică, după ce s'au însinuat la protopresviterul concerninte.

Băsesci, din ședința comitetului parochial, ținuță la 23. Iunie 1891.

[53] 1—3

Comitetul parochial.

În conștelegere cu mine: *Sebastian Olăria*, protopresviter.

C o n c u r s .

Pentru ocuparea postului de capelan în parohia de clasa a II-a din **Prisaca**, protopresviteratul Caransebeșului, se escrie concurs cu termen *de 30 de zile* dela prima publicare.

Emolumentele din cari alesul capelan va primi *a treia parte* sânt următoarele :

1. Doauă sesiuni parohiale în complex de 59 jug. 1522° □ cu un venit curat de 300 fl.
2. Birul parochial dela 140 case câte 15 oche cu curuz în boabe în valoare de 150 fl.
3. Stola dela boteze, cununii și înmormântări 150 fl.
4. Alte venituri accidentale în sumă de 30 fl.

Concurenții sânt avisați a-și trimite recursurile la oficiul protopresviteral al Caransebeșului până la termenul indigitat, și a se presenta în vre-o Duminică sau sâmbătoare în biserica parochială din Prisaca.

Prisaca, din ședința comitetului parochial ținută la 24. Iunie 1891.

[49] 1—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu protopresviterul tractual *Andrei Ghidiu*.

C o n c u r s .

Cu provocare la ordinăciunea venerabilului Consistoriu diecesan ddtto 23. Martie a. c. Nr. 747. Șc. se escrie concurs pentru ocuparea postului de învățătoriu la școala confesională gr. or. română din **Prisaca**, protopresviteratul Caransebeșului, cu termen *de 30 de zile* dela prima publicare.

Emolumente :

1. Salariu în bani gata 300 fl. v. v.
2. Doauă jugere de pământ livadă.
3. Pentru lemne de foc, din cari este a se încălzi și școala, 32 fl.
4. Paușal pentru conferințele învățătoresci și adunările generale 10 fl.
5. Pentru scripturistică 10 fl.
6. Pentru curatorul școalei 6 fl.
7. Dela înmormântări, unde va fi poftit, 20 cr. ear pentru înmormântări împreunate cu liturgie 40 cr.
8. Quartir liber în edificiul școalei și grădină de legumi.

Recurenții au să dovedească că au calificăciunea prescrișă și să-și trimită recursurile la oficiul protopresviteral al Caransebeșului până la termenul indigitat.

Prisaca, din ședința comitetului parochial ținută la 24. Iunie 1891.

[50] 1—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu presviterul tractual *Andrei Ghidiu*.

C o n c u r s .

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc la școala confesională gr. or. rom. dela clasa I-a din comuna **Sacoșul-Unguresc** protopresviteratul Buziașului se escrie concurs cu termen de recurgere până la 10/22. Septembrie a. c.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt :

1. În bani gata 300 fl.
2. Pentru lemne, din care se încălzește și școala, 64 fl.
3. Pentru scripturistică 12 fl.
4. Pentru conferințele învățătoresci 15 fl.
5. Pentru curățitul și încălzitul școalei 16 fl.
6. Cortel liber cu doauă chilii, bucătărie, cameră și grădină pentru legumi.

Cei ce doresc a ocupa acest post sânt avisați a-și subșterne recursurile, provăzute cu atestatele prescrișe, la Oficiul protopresviteral gr. or. rom. al Buziașului în *Jebel* până la timpul susindicat.

Recurenții sânt poftiți a se presenta în s. biserică în vre-o Duminică sau sâmbătoare, dar nici de cât în ziua de alegere.

Sacoșul-Unguresc, în 20 Iuliu 1891.

[47] 2—3

Comitetul parochial.

În conțelegere cu protopresviterul concerninte.

C o n c u r s .

Pentru postul de învățătoriu la școala comunală, cu propunere de limba română și magiară din comuna **Canicea**.

Cu postul de învățătoriu sânt împreunate următoarele emolumente :

1. În bani gata dela stat 215 fl. v. a.
2. 12 metri de lemne.
3. 5 fl. pentru scripturistică.
4. Cortel liber și grădină de legume.

Recursurile provăzute cu timbru necesariu, compuse în limba magiară, și adresate înaltului Ministeriu reg. ung. de culte și instrucțiune publică, trebuie trimise, până la finea lui August 1891 st. v. comitetului administrativ al comitatului Căraș-Severin în Lugos.

Învățătoriu denumit este îndatorat a îndeplini și funcțiunea de cantor la biserica gr. or. rom. din loc.

[48] 2—3

Scaunul școlariu
din comuna **Canicea**.